

האשה שנתארמלה פרק שני כתובות

יז.

עין משפט
נר מצוה

ה א וטו"ע א"ע סימן
ס סוף פ"א:
ו ב מ"ה פ"ו מהלכות
דעות הלכה א:
ז א וטו"ע שם סימן סה
סוף ד:
ח ד מ"י פ"ד מה' אכל
הלכה ח סוף ע"ג
דרכנו ב וטו"ע י"ד סימן
שם וטו"ע א"ע פ"ה סה
סוף ד:
ה ה מ"י שם הלכה ח:
ו ו מ"י פ"ו מהלכות מ"מ
הלכה ו סוף ע"ג יג
וטו"ע י"ד י"ג רמז סוף
פ"ד:
ז א מ"י פ"ב מהלכות
ז א הלכה א סוף
ע"ג פ"ד:
י ב ט י ב מ"י פ"ד
מהלכות אכל הלכה ט
והלכה א וטו"ע י"ד סימן
שם סוף פ"א:

תוספות ר"ד

כלה כמות שהיא פי לפי
פיה וחשיבותה מקלסין
אוהה ולא כמה שאין בה
זוה"ל כלה נאה וחסדה
חוט של חסד משוך עליה
ומראיה נאה פי" נאה
בענין הבריות אמר ב"ש
ל"כה לדברין הרי שהיתה
גזרת או סומא אומרים
לה כלה נאה וחסדה
והתורה אמרה מדבר שקר
תחוק א"ל ב"ה לדברים
מי שלקח מקח רע מן
השוק וישבחו בעיניו או
יגנו בעיניו הרי ואמר
ישבחו בעיניו מכאן אמרו
חכמים תהא דעתו של
אדם מעורבת עם הבריות
פי' לומר דבר המתקבל
ואע"פ שאומר שקר: ת"ד
מביבין את המת מלפני
הכלה וזה מה מלפני מלך
ישראל: ת"ד מבטלין ת"ת
הוצאת המת ולהכנסת
כלה אמרו עליו ר"י בר
אלעאי שהיה מבטל ת"ת
להוצאת המת ולהכנסת
לפני חכמים פעם אחת הייתי מהלך
בדרך ומצאתי מת מנוה ונטפתי
ד' מילין עד שהצאתי לזית הקצרות
וקצרתיו וכשצאתי והרתיני דברי לפני
ר"א ו' יהושע אמרו לי על כל פסיעה
ופסיעה כליו שפכת דם נקי וי"ל
דהתם לאו משום ציטול תורה אלא
משום דמת מנוה קנה מקומו והיה
לו לקוצרו בנקום שנאלו וכן משמע
במס' שמחות (פ"ד) דקאמר מת מנוה
קנה מקומו והעוצר על דברי חכמים
חייב מיתה וכן אמר ר' עקיבא תחלת
תשמישי כו' והר"ר יהודה מקורצ'ל
מירץ דהתם משום דציטל עזמו
משימוש ת"ת קאמר *דגדול שימושה
יותר מלימודה: **להוצאת המת.**
לא צמת מנוה איירי אלא בכל המתים
ואע"ג דפ"ק דמגילה (דף ג' וס')
אמר פשיטא דמת מנוה ותלמוד תורה
מת מנוה עדיף דמתא מצטלין ת"ת
להוצאת המת נקט מת מנוה אגב מילי
אחרני דהתם דהו' דווקא מת מנוה
והא דאמר בלא מנגלין (מו"ק דף ס')

בלה כמות שהיא. ואם יש זה מוס יתקנו ולא יצטווה אי נמי
יצטווה דדבר נאה שיש זה כגון בעיניה או צדיקה אם הם
יפות וצ"ה אומרים יצטווה לגמרי דכשזוכרין מה שיש זה לצדק
מכלל דשאר לגמלי: **ישבחנו בעיניו או יגנו בעיניו.** וצ"ש

סברי א"ע דישבחנו בעיניו אין להם
לחכמים לתקן להזיק לומר שקר
דהתורה אמרה מדבר שקר תרחק:
שיבחה להם. פ"ח לשון

שיטה והס' (שעה)
(מ"ה) א"ע"ג דלא הוי ממש מין אחד מ"מ
שניהם מין ארו ואת' ומנא ליה דשציל
כן וכה וי"ל דעמוד דנורא היה כעין
שיצא דהס' כדאמרין דנורא

רבה (פ' ס"ה) נחת שיצא דנורא
ואתעבידא כעין שיצא דהס'
ואפסקת בין דליה לחצרויה אמרי
חמית הדין סבא דקאי שיצא דנורא
קומיה משום דעביד קמויה דלנחא:

מלך שמהל ע"כ כבודו אין כבודו
מחול. א"ע"ג דלא היה מלך
גמור דמשמע בלאו נאמרין (סוטה
דף מ"ה) מ"מ היו והגין צו כבוד

כמלך גמור: **פרשתה דרכים**
הוא. הכא לא מני' לשנויי מנוה שאני
דמשני בלאו נאמרין (ג"ו ס') גבי
שקרא מעומד דהתם מנוה הוא שיש

למלך לחלוק כבוד לתורה החשובה
ממנו אכל הכא ליכא מנוה דכבודו
עדיף מכבוד הכלה:

[ת"ד מעבידין את המת מלפני הכלה.
מכאן משמע כשם אכל ותקן
צבית הכנסת התמן יוצא תמלה ושושבינו

ושזו יוצא האכל ומתמנו וגם הקרוצים
לתמן ולאכל יאכלו צבית התמן אם י'לו
דהא כבודו קודם וכן צבקי כשוליים
הכלה לזית התמן מוליכין הכלה תמלה אם

יש מת צביר אין יקברוהו קודם שיגיע הזמן
דהכנסת ללה. להרשב"ה:]
מבטלין תלמוד תורה להוצאת

המת. וקשה ד' דהלכות
דך ארץ אמר ר"ע תחלת תשמישי
לפני חכמים פעם אחת הייתי מהלך
בדרך ומצאתי מת מנוה ונטפתי
ד' מילין עד שהצאתי לזית הקצרות

וקצרתיו וכשצאתי והרתיני דברי לפני
ר"א ו' יהושע אמרו לי על כל פסיעה
ופסיעה כליו שפכת דם נקי וי"ל
דהתם לאו משום ציטול תורה אלא

משום דמת מנוה קנה מקומו והיה
לו לקוצרו בנקום שנאלו וכן משמע
במס' שמחות (פ"ד) דקאמר מת מנוה
קנה מקומו והעוצר על דברי חכמים

חייב מיתה וכן אמר ר' עקיבא תחלת
תשמישי כו' והר"ר יהודה מקורצ'ל
מירץ דהתם משום דציטל עזמו
משימוש ת"ת קאמר *דגדול שימושה

יותר מלימודה: **להוצאת המת.**
לא צמת מנוה איירי אלא בכל המתים
ואע"ג דפ"ק דמגילה (דף ג' וס')
אמר פשיטא דמת מנוה ותלמוד תורה

מת מנוה עדיף דמתא מצטלין ת"ת
להוצאת המת נקט מת מנוה אגב מילי
אחרני דהתם דהו' דווקא מת מנוה
והא דאמר בלא מנגלין (מו"ק דף ס')

כמות שהיא. לפי יופיה וחשיבותה מקלסין אותה: **הסודה.** חוט של
חכד משוך עליה: **מכאן אמרו.** מדברי צ"ה שאמרו יצטווה: **סבא**
דעמו של אדם מעורבת עם הצריות. לעשות לאיש ואיש כרצונו:
משרו. משוררים: **לא כחל.** אינה זריכה כחל: **ולא שרק.** צבע

המאדים את הפנים: **פירכוס.** קליעת
שיער. זו לא כחלה ולא שרקה ולא
פירכוס והרי היא יעלת חן: **כל מן**
דין. כל כמות אלו היו סומכין לנו
לקרותן רבי ומנומס דיינין **סרמיסין.**

מסרסין. הלכות צהיפן טעמיהן:
סרמיטין. לשון סמרטוטין: **חמיסין.**
אומרים חמישית הטעם: **טורמיסין.**
לא איתפרש: **טורמיסין.** כי היא

דאמר צ"ר (פ' מ"א) על טורמיסין
למיקרז למסאנא דמטרומיתא אנשים
ריקנים: **ממסיפא.** מניית המדרש:
רצא דעמיה. נשיא צעמו: **מדברא.**

מנהיג: **כירך מסייד לשנס.** כירך
בואך לשלוט: **בזוינא דנהורא.** על
שהיה קלמטר פניו נצהיק כדאמרין

צ"ב (דף נ"ה). שופריה דרבי אצבו
מעין שופריה **ט** דרבי יוחנן דנפקי
זיכרויות מנייה כדמפרש התם:
אסלם. שלש בדין. זרק אחת ומקבל

אחת: **מכסיף לן סבא.** שמואל כבוד
תלמידי חכמים ונהוג קלות ראש
צעמנו: **שוטיסיה.** שוט של הס'
שהיה מרקד בו: **שיטיסיה.** שיטמו

ומנהגו: **שטופיה.** שהיה מתנהג
כשורה: **מרכיב לה אהפיה.** את
הכלה: **כי כשורא.** כקורה בעלמא

שאין אחס מהרהרין עליה: **לחצבה.**
כשוראה הכל מסתכלים זה נכנס
יופיה בלבו: **מעצירין.** כשכלה יוצאה
מזית אציה לזית חתונתה ונשאי מת

יוצאים וצו וצו אכולוסים הרבה ואין
רולין להתעבד מעצירין את המת
(אפילו) בדרך אחרת: **אפילו למ"ד.**
פלוגתא דרין קמא דקדושין (ב"ב:): **שום**

ששים עליך מלך. ישראל הזהירו
שיטמו עליהם שימות הרבה כלומר
שתהא אימתו עליהם הלכך אין כבודו

מחול שלפיכך ריבה הכתוב שימות
הרבה: **פרשם דרכים הוה.** ולא ניכר
שעבר מלפניה אלא כליו הוא כרין
לפנות לאותו הערך: **שיפורי.** מברזין

עליו שיצואו לכבודו: **דחייני גברי**
מאבולא לפיכרא. משער העיר היהאם
עד הקצר: **נעילתה.** של תורה ממנו
כתיבתה צבני. נעילתה היינו כשמת

ותלמודו צטל: **למאן דקרי. מקרא:** **וסני.**
משנה אצל עדיין לא שנה לתלמידים:
אל

דרכים הואי תנו רבנן מבטלין תלמוד תורה להוצאת המת ולהכנסת כלה
אמרו עליו על רבי יהודה ברבי אלעאי שהיה מבטל תלמוד תורה להוצאת
המת ולהכנסת כלה במה דברים אמורים כשאיין עמו כל צרכו אבל יש
עמו כל צרכו אין מבטלין וכמה כל צרכו אמר רב שמואל בר איני
משמיה דרב תריסר אלפי גברי ושיתא אלפי שיפורי ואמרי לה **תליסר**
אלפי גברי ומינייהו שיתא אלפי שיפורי ואלא אמר כגון דחייני גברי מאבולא
ועד סיכרא רב ששת ואיתימא רבי יוחנן אמר נטילתה כנתינתה מה
נתינתה בששים רבוא אף נטילתה בששים רבוא **וה"מ** למאן דקרי ותני
אבל

מת צביר כל בני העיר אקוריס צעשיית מלאכה ומוקי לה דגלינא חצרותא אצל אי איכא חצרותא מותרין השאר פירוש חצרותא שנתלקו
בני העיר לחצרות שתעסקו כל אחת צמת שלה צבני עממה היינו שלא צענת הולאה אצל צענת הולאה כולם זריכין לנא:

(א) וסנהדרין ד'.
(ב) וצמרון עבר תמס
הארץ לפרס כל המלות אלו
במה אופסי קח נא מס'
(ג) לקמן ע"ד (ד) שמתח
פ"א ע"ש (ה) קדושין ב:
סוטה מ"א: סנהדרין ע"ו:
(ו) וס' וסנהדרין כ"ב.
(ז) ומגילה ג' (ח) (ט) ו"ל
הריסד וכן איתא במגילה.
(י) וי"ל העיר צביר
תמס חמיסין ששנין חומשה
של מסמט ועין רש"י
בסנהדרין מפרש מלשון
חמסין שמועני מלוגר
עמיה מורא. (י) הנהיה
הוא. (י"א) שם צביר
הירקא טולמוסין ופשיט'
בפירוש שם טולמוסין אצל
תמס מרגס ארס צבילג
(משל ו' י) בר גס טולמוס
וע' בעציר לשון עיר
תמס (י) ונחא הכי לא
צ"ב גס צ"מ פד. קאמר
לדיא טעם ללה משי
שופריה דר' יוחנן והנה
ברש"י וסנהדרין י' ד"ה
בזוינא וכו' אפרש תמס
ולומר ד"ל עין שופריה
דיקבא אצל ברש"י דהא
ששים דנקיף יזכרתי התם:
מנייה כדמפרש התם מלה
ליכא ולקטו באופן אחר.
(מ) כ"ה לוח אחר
(נ) ו"ל דמסמט דרך ארץ
והוא פ"ח. (ס) ויעירין
י"א. (ז) וצמרת ד' עירובין
כ"א:

תורה אור השלם
1. מדרב שקר תרחק
ונקב וצדיק אל תהרג כי
לא אצדיק רשע.

סוטה כו ב
2. שום תשים עליך מלך
אשר יבחר יי אלהיך בו
מקרב אחיך תשים עליך
מלך לא תוכל לת
עליך אשר נבחר אשר לא
אחיק הוא: דברים י"ט טו

גליון הש"ס
גמ' מרדך איתלת.
יושמי פי"ה דפאה ל
ממני א' ובשני קת ועד
במ"ר בלשתי פי' נט:
תוב' ד"ה מבטלין וכו'
הגדול שימושה. בנכות דף
ז ע"כ:

מוסף רש"י
והסודה. מקובלת לכל
רואיה (ע"י בראשית לט
כ"א). לא כחל. לענינא,
ולא שרק. לפנים, ולא
פירכוס. לשער, שיר אלא
ללה נאה שמעלת מן בלא
קישו (סנהדרין ד'). כל
מן דין וכל מן דין
סבורכו לנא. כל מנו אלו
ויכאלו בן יו סומכין לו,
שלאים הם לשמיה (סס).
סרמיסין. לשון הפכיס,
כמו סס' את הפכיס
מראבו לנפוש, שמהפכין
את טעמי תורה (סס).
סרמיטין. לשון סמרטוט,
לומר שאין חתום טעם
הגון לדבריהם (סס).
חמיסין. חמסין, שמועני
מלוגר טעמי תורה (סס).
טורמיסין. לא איתפרש
(סס) ר' אבהו. הוה
מקובל מלמדת (ע"י כ"ב).
מדרבנא. מנהיג, על שם
שהיה פרנס וקריב מלמדת

(סנהדרין ד'). בוצינא דנהורא. על שם שהיה גדול בניו כדאמרין שהסוכר את הפועלים (ב"מ פ"ד) שופריה דר' אכסו מעין שופריה דיקבא אביו.
ברין מתייך. כירך בואך (סס). ולהכנסת כלה. לזוטה מניית אציה לזית חתונתה (מגילה כ"ט).